

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Валерий Георгиев Димитров
КАТЕДРА „ПУБЛИЧНОПРАВНИ НАУКИ“ ПРИ УНИВЕРСИТЕТ ЗА
НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

Относно: КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ
„ПРОФЕСОР“ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.6. ПРАВО
НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ „ФИНАНСОВО ПРАВО“ С УЧАСТНИК
ДОЦ. Д-Р НИНА СТЕФАНОВА ЧИЛОВА

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Публичноправни науки“ при Юридическия факултет на УНСС съгласно Решение на АС № 6/11.12.2024.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед №769/07.03.2025 г. на Ректора на УНСС.

Видно от представената автобиография Нина Чилова има богат експертен и политически опит в областта на данъчното и финансовото законодателство още преди да започне академичната си кариера като преподавател и изследовател в катедра „Публичноправни науки“ при Юридическия факултет на УНСС.

Доц. д-р Нина Чилова изцяло е изпълнила количествените и качествените изисквания за заемането на академичната длъжност „професор“. Съветът по хабилитация на УНСС с единодушно решение е изразил положително становище, видно от неговото заседание, отразено в Протокол № 9/ 11.11.20024 г.

Кандидатката в конкурса от 2010 г. е преподавател по данъчно и финансово право в катедра „Публичноправни науки“. Преподава дисциплините „Данъчно право“ и „Финансово право“ пред студентите в специалност „Право“ и дисциплината „Данъчно право“ пред студентите от специалност „Финансов контрол“. Нина Чилова има вече богат преподавателски опит, умело съчетава сложните теоретични проблеми на преподаваната материя с нейните практически измерения. Тя е изключително добре подготвен преподавател със задълбочени познания, притежава точен и ясен юридически език.

Доц д-р Нина Стефанова Чилова участва в конкурса за професор със следните публикации:

1. **Монографично изследване** „Правни аспекти на финансовия контрол на Националната здравноосигурителна каса /НЗОК/“ – Академично издателство-УНСС, София, 2024;
2. **Учебен курс** „Данъчно право“ – Издателски комплекс – УНСС, София, 2023;
3. **Дванадесет статии**, както следва:

Финансов контрол осъществяван от органите на НЗОК по ЗЗО, сп. „Бизнес и право”, 2018, бр.4;

Поглед към обхвата на отговорността по чл.19,ал.1 и ал.2 от ДОПК и отговорността по чл.177 от ЗДДС, сп. „Бизнес и право”, 2020 г. бр.1;

„Правна характеристика на изпълнителните основания по смисъла на чл.209 от ДОПК, сп. „Индустриални отношения и общественото развитие”, с. 56-58;

Правна характеристика на обезпечителните мерки по ДОПК, сп. „Бизнес и право”, 2020, бр. 4;

Производство по установяване на данъчни нарушения и налагане на наказания, Годишник на УНСС, 2021;

„Данъчни нарушения и наказания. Понятие. Видове, Научни трудове, 2021, том 5;

Бюджетът на НЗОК, част от системата на публичните финанси”, сп. „Общество и право”, 2023, бр.8;

Поглед към способите за погасяване на данъчните задължения”, сп. „Индустриални отношения и общественото развитие”, 2021, бр. 2;

Здравноосигурителният контрол по чл.72, ал.2 ЗЗО като производство, Сп. “Медицинско право и здравеопазване”, 2024 г., бр. 3, изд. „Сиела“;

Публичноправни аспекти на Национални рамков договор, сп. „Бизнес и право”,2024, бр. 3;

Поглед към административноправните режими на лечебните заведения. сп.“Бизнес и право“, 2024;

Здравноосигурителният контрол по чл.72, ал.2 ЗЗО като правоотношение. сп.“Медицинско право и здравеопазване“, 2024, бр.4;

4. Четири доклада, както следва:

Данъчни правни отношения съгласно действащото законодателство. В: “30 години ЮФ на УНСС”, 2021 г., ИК-УНСС;

Финансова контролна компетентност на органите на местната власт съгласно действащото законодателство, В: “100г. УНСС”, 2020, ИК-УНСС;

Поглед към способите за установяване на данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски установени в ДОПК. В: Юридически, икономически и исторически аспекти на регулиране върху стопанската дейност”, 2023, ИК-УНСС;

Правно организационна форма на лечебните заведения. Лечебните заведения, като вид – публични предприятия, съгласно действащото законодателство. Правен режим.

Органи на управление. В: Предизвикателства пред правното регулиране в България. 2024 г, София: ИК-УНСС;

Доц. Чилова участва и в Ръководството за държавен изпит по публичноправни науки, подготвено от екип автори към катедра Публичноправни науки“ в УНСС /Издателство „Сиела“, 2024, София/. Авторката е подготвила съответната част от материята в областта на Данъчното право. Разработени от нея са следните въпроси :

въпрос № 48: Данъци и такси. Поява. Същност и функции на данъците и таксите. Видове данъци и такси. Правна характеристика на данъците и таксите;

въпрос № 51: Местни данъци. Правен режим на местните данъци;

въпрос № 52: Правен режим на данък върху добавената стойност и акцизите;

въпрос № 53: Данъчен процес. Понятие за данъчен процес. Издаване, обжалване и изпълнение на ревизионните актове;

въпрос № 54: Данъчни нарушения и престъпления. Производство по установяване на данъчни нарушения и санкции.

Сред тази голяма по обем научна продукция безспорно първо място заема монографичното изследване на контрола на НЗОК. Този изследователски труд има много достойнства.

На първо място, това е първото цялостно изследване на контрола, който осъществява НЗОК по реда на Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/ в качеството му на финансов контрол. В този смисъл това е сериозен принос към българската финансовоправна теория.

Последователно и систематично авторката анализира, на първо място, правното положение /статуса/ на НЗОК като финансовоправна институция, управляваща и контролираща бюджета си, приеман с ежегоден закон от Народното събрание. Това също е принос във финансовоправната наука, тъй като досега статуса на НЗОК е бил изследван само от позициите на административното право.

След това доц. Чилова изследва правната същност на контрола, осъществяван по реда на ЗЗО. Авторката изследва всестранно контрола като компетентност /съвкупност от правомощия/, като правоотношение, като производство и като организация.

При анализа на контрола на НЗОК като правно явление Нина Чилова прилага методологически правилния модел, който е приложим за всеки вид публичноправен контрол и надзор – това е разглеждането на всеки контрол /надзор/ като съвкупност от контролно установяване и контролно въздействие. Съответно на тази принципна дихотомия /двойка от същностно свързани понятия/ контролната компетентност е система от установителни правомощия и правомощия за въздействие, контролното производство е съвкупност от действия и актове по установяване и въздействие, а контролните правни отношения се развиват последователни като правни връзки по установяване и по осъществяване на въздействие спрямо контролирания субект.

Така авторката успява да очертае уникалните характеристики на контрола на НЗОК, които го отличават от всички други видове финансов и административен

контрол. Тук искам за подчертая и успешната съпоставка с другите видове контрол в областта на здравеопазването.

Искам изрично да подчертая и още няколко постижения на монографичния труд. Доц. Чилова задълбочено анализира доказването в рамките на контролния процес, като прави точни юридически характеристики на актовете и документите с доказателствено значение. Това е сериозен научен принос.

Приносен характер има безспорно и изследването на принципите на контрола на НЗОК.

Важен принос е характеристиката на така наречените финансови санкции, налагани на изпълнителите на медицинска помощ. Това е трудна за анализ материя, тъй като при тези отношения се появява крайно спорната фигура на административния договор. Авторката убедително аргументира тезата, че тези санкции имат качеството на типични принудителни административни мерки във финансовото право, а не обикновени договорни санкции.

Много важни са аргументите, както и основаващият се на тях извод, че заповедта за налагане на санкции не е само административен акт, а и типичен индивидуален финансов акт, тъй като предметът и се отнася до парични средства. В тази връзка авторката обоснова изтъква, че неустойката, която се налага на изпълнител на медицинска помощ, нарушаващ договор с НЗОК има характер на възстановителна административна мярка, налагана с индивидуален финансов акт на компетентен орган на Здравната каса.

Прецизно и цялостно са очертани мерките за въздействие, характерни за този вид финансов контрол.

Аргументиран и убедителен е изводът за централната роля, която има правомощието за даване ход на принудителното изпълнение по отношение на възстановителното притезание на НЗОК. Именно това очертава уникалното въздействие на здравноосигурителния финансов контрол.

С приносен характер е критичният анализ на статуса на изпълнители на медицинска и дентална помощ в качеството им и на публични предприятия.

Приносен характер има и критичният анализ и основаващите се на този анализ предложения да легитимират за отстраняване на недостатъци и попълване на регулативни празноти в Закона за здравното осигуряване.

Цялостната ми оценка за труда на доц. Чилова е много висока. Това е важен цялостен принос в новата българска финансовоправна доктрина и конкретно доразвитие на правната концепция за финансите, стояща в основата на тази доктрина.

Доц. Чилова е автор и на учебен курс по данъчно право. Учебният курс е изчерпателен и систематичен, като включва обща и специална част, разгледани са въпросите на материалното данъчно право, както и материята на данъчния процес. Заслуга на учебния курс е неговата ясна теоретично-методологична основа - правната концепция за финансите и теорията на данъчното правно отношение като вид финансово правоотношение. Изложението е ясно и прецизно, с аргументирани правни конструкции и точен юридически език.

Много важен е и приносът на доц. Чилова в издаденото ръководство за държавен изпит по публичноправни науки. Нейното изложение е ясно, точно, логично и достъпно.

Сред представените статии на доц. Чилова искам да открия на първо място статията „Правна характеристика на изпълнителните основания по смисъла на чл.209 от ДОПК“. Приносен характер тук има изводът, че принудителните основания по смисъла на чл.209 от ДОПК са особени актове, издадени от органи с властнически правомощия, които удостоверяват изпълняеми публични вземания, включително и

финансови притезания към подчинените субекти в данъчните, респективно във финансовите отношения.

На следващо място искам да изтъкна оригиналният и по мое мнение приносен подход по отношение на характеристиката на запора и възбраната, като обезпечителни мерки, уредени в ДОПК. Става въпрос за статията „Правна характеристика на обезпечителните мерки по ДОПК“. Авторката квалифицира тези мерки като мерки на административнопроцесуална принуда.

Приносен характер има и статията „Публичноправни аспекти на Националния рамков договор“. С пълно основание авторката обосновава и изтъква именно финансовоправните характеристики на този нормативен акт.

Сред докладите искам да открия този, който се отнася до финансовата контролна компетентност на органите на местната власт /общински съвет, кмет/съгласно действащото законодателство. Докладът има приносен характер, тъй като съдържа обстоен анализ на финансовата контролна компетентност /правомощия/ на органите. Подобен цялостен анализ досега липсваше в българската финансовоправна литература.

На основата на това значително по обем и с високо качество научно творчество считам, че доц. д-р Нина Стефанова Чилова изцяло отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и поради това предлагам на научното жури да вземе решение, с което да и присъди научната и образователна степен професор.

22.04.2025 г. София

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

By: Prof. Dr. Valeriy Georgiev Dimitrov

LAW

DEPARTMENT OF PUBLIC LAW SCIENCES AT THE UNIVERSITY OF
NATIONAL AND WORLD ECONOMY

Regarding: PROCEDURE FOR ACCOMPANYING THE ACADEMIC POSITION
"PROFESSOR" IN PROFESSIONAL DIRECTION 3.6. LAW SCIENTIFIC SPECIALTY
"FINANCIAL LAW" WITH PARTICIPANT ASSOCIATE PROFESSOR DR. NINA
STEFANOVA CHILOVA

The procedure is announced for the needs of the Department of Public Law Sciences at the Faculty of Law of the UNWE in accordance with the Decision of the Academic Council No. 6/11.12.2024.

I participate in the scientific jury of the procedure in accordance with Order No. 769/07.03.2025 of the Rector of the UNWE.

As can be seen from the presented CV, Nina Chilova has extensive expert and political experience in the field of tax and financial legislation even before she began her academic career as a lecturer and researcher in the Department of Public Law at the Faculty of Law of the UNWE.

Assoc. Prof. Dr. Nina Chilova has fully fulfilled the quantitative and qualitative requirements for holding the academic position of "professor". The Habilitation Council of the UNWE has unanimously expressed a positive opinion, as evident from its meeting, reflected in Minutes No. 9/ 11.11.20024.

The candidate in the 2010 competition has been a lecturer in tax and financial law in the Department of Public Law. She teaches the disciplines "Tax Law" and "Financial Law" to students in the specialty "Law" and the discipline "Tax Law" to students in the specialty "Financial Control". Nina Chilova already has extensive teaching experience, skillfully combines the complex theoretical problems of the taught subject with its practical dimensions. She is an extremely well-prepared teacher with in-depth knowledge, possesses precise and clear legal language.

Assoc. Prof. Dr. Nina Stefanova Chilova participates in the competition for professor with the following publications:

1. Monograph study "Legal aspects of the financial control of the National Health Insurance Fund /NHIF/" - Academic Publishing House - UNWE, Sofia, 2024;
2. Training course "Tax Law" - Publishing Complex - UNWE, Sofia, 2023;
3. Twelve articles, as follows:

Financial control carried out by the NHIF bodies under the HIS Act, magazine "Business and Law", 2018, issue 4;

A look at the scope of liability under Art. 19, para. 1 and para. 2 of the Bulgarian Civil Procedure Code and the liability under Art. 177 of the VAT Act, magazine "Business and Law", 2020, issue 1;

,Legal characteristics of the enforcement documents within the meaning of Art. 209 of the Tax Insurance Procedure Code, magazine „Industrial Relations and Public Development”, pp. 56-58;

Legal Characteristics of the Protective Measures under the of Tax Insurance Procedure Code, Journal of Business and Law, 2020, Issue 4;

Proceedings for Establishing Tax Violations and Imposing Penalties, Yearbook of the University of National and World Economy, 2021;

Tax Violations and Penalties. Concept. Types, Scientific Papers, 2021, Volume 5;

The NHIF Budget, Part of the Public Finance System, Journal of Society and Law, 2023, Issue 8;

A Look at the Methods for Repaying Tax Liabilities, Journal of Industrial Relations and Public Development, 2021, Issue 2;

Health Insurance Control under Art. 72, Paragraph 2 of the HIS as a Proceeding, Journal of Medical Law and Healthcare, 2024, Issue 3, ed. "Siela";

Public law aspects of the National Framework Agreement, magazine "Business and Law", 2024, issue 3;

A look at the administrative and legal regimes of medical institutions. magazine "Business and Law", 2024;

Health insurance control under Art. 72, para. 2 of the Health Insurance Act as a legal relationship. magazine "Medical Law and Healthcare", 2024, issue 4;

4. Four reports, as follows:

Tax legal relations according to the current legislation. In: "30 years of the Law Faculty of the University of National and World Economy", 2021, IC-UNWE;

Financial control competence of local government bodies according to the current legislation, In: "100 years of the University of National and World Economy", 2020, IC-UNWE;

A look at the o the methods for establishing tax obligations and social security contribution obligations established in the Tax Insurance Procedure Code. In: Legal, economic and historical aspects of regulation of economic activity”, 2023, IC-UNWE;

Legal organizational form of medical institutions. Medical institutions, as a type - public enterprises, according to the current legislation. Legal regime. Governing bodies. In: Challenges to legal regulation in Bulgaria. 2024, Sofia: IC-UNWE;

Assoc. Prof. Chilova also participated in the Guide for the State Exam in Public Law Sciences, prepared by a team of authors at the Department of Public Law Sciences” at UNWE /Siela Publishing House, 2024, Sofia/. The author has prepared the relevant part of the material in the field of Tax Law. The following questions were developed by her:

Question No. 48: Taxes and fees. Occurrence. Essence and functions of taxes and fees. Types of taxes and fees. Legal characteristics of taxes and fees;

question No. 51: Local taxes. Legal regime of local taxes;

question No. 52: Legal regime of value added tax and excise duties;

question No. 53: Tax process. Concept of tax process. Issuance, appeal and execution of acts of taxation;

question No. 54: Tax violations and crimes. Proceedings for establishing tax violations and sanctions.

Among this large volume of scientific production, the first place is undoubtedly occupied by the monographic study of the control of the NHIF. This research work has many merits.

First of all, this is the first comprehensive study of the control carried out by the NHIF under the Health Insurance Act /HIS/ in its capacity as financial control. In this sense, this is a serious contribution to the Bulgarian financial and legal theory.

The author consistently and systematically analyzes, first of all, the legal position /status/ of the NHIF as a financial and legal institution, managing and controlling its budget, adopted by an annual law by the National Assembly. This is also a contribution to financial and legal science, since until now the status of the NHIF has been studied only from the standpoint of administrative law.

Then Assoc. Prof. Chilova examines the legal essence of control carried out under the HIPAA. The author comprehensively examines control as a competence /set of powers/, as a legal relationship, as a procedure and as an organization.

In analyzing the control of the NHIF as a legal phenomenon, Nina Chilova applies the methodologically correct model that is applicable to any type of public law control and supervision – this is the consideration of each control /supervision/ as a set of control examination and control impact. In accordance with this principle dichotomy /pair of essentially related concepts/ control competence is a system of examination powers and powers of impact, control proceedings are a set of acts of examination and impact, and control legal relations develop sequentially as legal relationships of examination and implementation of impact on the controlled subject.

Thus, the author manages to outline the unique characteristics of the NHIF control, which distinguish it from all other types of financial and administrative control. Here I would like to emphasize the successful comparison with other types of control in the field of healthcare.

I would like to explicitly emphasize several more achievements of the monographic work. Assoc. Prof. Chilova thoroughly analyzes the evidence within the framework of the control process, making precise legal characteristics of the acts and documents of evidentiary significance. This is a serious scientific contribution.

The study of the principles of NHIF control is undoubtedly also of a beneficial nature.

An important contribution is the characterization of the so-called financial sanctions imposed on medical care providers. This is a difficult subject to analyze, since in these relations the extremely controversial figure of the administrative contract appears. The author convincingly argues the thesis that these sanctions have the quality of typical coercive administrative measures in financial law, and not ordinary contractual sanctions.

The arguments are very important, as well as the conclusion based on them that the order to impose sanctions is not only an administrative act, but also a typical individual financial act, since its subject matter concerns funds. In this regard, the author justifiably points out that the penalty imposed on a medical care provider who violates a contract with the NHIF is in the nature of a restorative enforcement administrative measure, imposed by an individual financial act of a competent authority of the Health Fund.

The impact measures characteristic of this type of financial control are precisely and comprehensively outlined.

The conclusion about the central role that the authority to initiate enforcement has in relation to the NHIF's restorative claim is well-argued and convincing. This is precisely what outlines the unique impact of health insurance financial control.

The critical analysis of the status of medical and dental care providers in their capacity as public enterprises is of a contributing nature.

The critical analysis and the proposals *de lege ferenda* based on this analysis for eliminating shortcomings and filling regulatory gaps in the Health Insurance Act are also of a beneficial nature.

My overall assessment of the work of Assoc. Prof. Chilova is very high. This is an important overall contribution to the new Bulgarian financial law doctrine and a specific further development of the legal concept of finance, which is the basis of this doctrine.

Assoc. Prof. Chilova is also the author of a course on tax law. The course is comprehensive and systematic, including a general and a special part, and addresses issues of substantive tax law, as well as the subject matter of the tax process. The merit of the course is its clear theoretical and methodological basis - the legal concept of finance and the theory of tax legal relations as a type of financial legal relationship. The presentation is clear and precise, with reasoned legal constructions and precise legal language.

The contribution of Assoc. Prof. Chilova in the published Guide for the state exam in public law sciences is also very important. Her presentation is clear, precise, logical and accessible.

Among the presented articles by Assoc. Prof. Chilova, I would like to highlight in the first place the article "Legal Characteristics of the Enforcement Documents within the Meaning of Art. 209 of the Tax Insurance Procedure Code". The conclusion that the enforcement documents within the meaning of Art. 209 of the Tax Insurance Procedure Code are special acts issued by bodies with authority, which certify enforceable public receivables, including financial claims against subordinate entities in tax, respectively in financial relations, is of a contributing nature here.

Next, I would like to highlight the original and, in my opinion, contributing approach to the characteristics of attachment and freezing order, as precautionary, protective measures regulated in the Tax Insurance Procedure Code. This is the article "Legal Characteristics of the Protective Measures under the Tax Insurance Procedure Code". The author qualifies these measures as measures of administrative-procedural enforcement.

The article "Public Law Aspects of the National Framework Agreement" is also of a contributing nature. The author justifiably justifies and highlights the financial-legal characteristics of this normative act.

Among the reports, I would like to highlight the one that refers to the financial control powers of local government bodies /municipal council, mayor/ according to the current legislation. The report is of a contributing nature, as it contains a comprehensive analysis of the financial control competence /powers/ of the bodies. Such a comprehensive analysis has so far been missing in the Bulgarian financial-legal literature.

Based on this significant volume and high-quality scientific work, I believe that Assoc. Prof. Dr. Nina Stefanova Chilova fully meets the requirements of the Academic Staff

Development Act and therefore I propose to the scientific jury to make a decision to award her the scientific and educational degree of professor.

22.04.2025 Sofia

Signature: